

Mikroregion Kamenice – Velké Popovice – příklad dynamiky kulturní krajiny v novověku

Daniela Korbělková

Posudek vedoucího práce

Předmětem práce D. Korbělkové je vliv podnikatelských a rekreačních aktivit rodu Ringhofferů na proměnu krajiny regionu Kamenice – Velké Popovice v 19. a na počátku 20. století. Práce vznikla v rámci programu systematického studia proměn krajiny Čech v industriálním období.

Rodina Ringhofferů je typickým příkladem selfmademanů, kteří se během tří generací vypracovali z úrovně prostého řemeslníka na úroveň nejvýznamnějších podnikatelských elit rakouské, resp. rakousko – uherské monarchie. Těžištěm jejich podnikání bylo strojírenství, nejprve v oboru potravinářského průmyslu, později v oboru kolejové a silniční dopravy. Hlavní podnikatelské aktivity byly soustředěny v Praze. Ovšem již v roce 1820 přenesla rodina část svých strojírenských aktivit z ne zcela známých důvodů mimo Prahu, do Kamenice. Nejvýznamnější člen rodu, Franz Ringhoffer (1817 – 1873) založil později v prostoru Kamenice – Velké Popovice rozsáhlé dominium, které plnilo jak roli ekonomickou, tak rekreační. Ringhofferské aktivity ve venkovské, zemědělské krajině jihovýchodně od Prahy plně odpovídaly rakouským dobovým trendům, kdy buržoazní podnikatelské elity napodobovaly životní styl aristokracie, „zakupovaly se“ na venkově a žily zde a ekonomicky podnikaly v duchu novověkého šlechtického velkostatku. Práce D. Korbělkové proto logicky sleduje tři základní linie aktivit rodu Ringhofferů – linii ekonomickou, kulturně sociální a krajino tvornou.

Pro ocenění významu předložené práce je velmi důležité připomenout, že problematika rodu Ringhofferů nebyla dosud monograficky zpracována. Podstatnou část práce proto tvoří rekonstrukce životního příběhu tohoto rodu. Autorka přitom vycházela ze čtyř základních zdrojů informací: monografie J. Tywonika (1950) o historii strojírenského podniku v Kamenici, z knižně publikované kroniky obce Kostelec u Křížků a z archivních pramenů uložených ve Státním oblastním archivu v Praze (fond Velkostatek Kamenice – Velké Popovice) a z rodinného archivu rodu Ringhofferů. Heuristická etapa práce D. Korbělkové zaslouží nejvyšší ocenění. Autorka prokázala ve sběru dat neobyčejnou pílí, pečlivost a invenci. Tato část práce (s. 12 – 56) je objevná, přínosná a zasloužila by si publikaci v odborném tisku z oboru hospodářských dějin.

Poněkud problematičtější je druhá část věnována v názvu práce avizované „dynamice kulturní krajiny“ zvoleného regionu. (s. 55 – 76). Autorka zvolila v podstatě pozitivistický přístup, kdy

stručně vyjmenovala řadu dílčích krajinotvorných aktivit, které ovšem, až na výjimky (s. 60) ponechala bez jakéhokoliv hodnocení a interpretace. Lze jen litovat, že velmi pečlivě shromážděné informace v první části práce autorka nezúročila důkladným pokusem o komplexní časoprostorovou krajinnou sondu a její zobecnění v širším kontextu české krajiny, jak slibovala ve formulaci vstupní hypotézy (s. 11). Stručný a velmi obecný závěr v rozsahu 10 řádek (s. 80) zaostává bohužel za očekávanými, která vzbudila velmi zdařilá část heuristická.

K formální stránce předložené práce nemám žádné připomínky.

Práci D. Korbélikové doporučuji k obhajobě s bodovým hodnocením 15.

V Praze 1.6.2011

doc. PhDr. Václav Matoušek, CSc.